

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Львівського державного
університету внутрішніх справ
полковник поліції

Дмитро ШВЕЦЬ

_____2025

ПРОГРАМА
для складання вступного іспиту
в аспірантуру
освітньо-науковою міждисциплінарною програмою
«Економічна безпека соціально-економічних систем»

Львів
2025

УДК 330.3:338.4:658:65.012.8

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри менеджменту та економічної безпеки
навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки
Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 7 від 24.03.2025)

Копитко М.І. Програма для вступу на навчання за освітньо-науковою програмою «Економічна безпека соціально-економічних систем» третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальностей ДЗ «Менеджмент» (073 «Менеджмент») і С1 «Економіка» (051 «Економіка»). Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 20 с.

© Копитко М.І., 2025
© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2025

ПЕРЕДМОВА

Програму вступу на навчання за освітньо-науковою програмою третього освітньо-наукового рівня зі спеціальностей D3 «Менеджмент» (073 «Менеджмент») і С1 «Економіка» (051 «Економіка») розроблено відповідно до вимог, прийнятих у Львівському державному університеті внутрішніх справ. У процесі навчання здобувачі освітнього ступеня доктор філософії з менеджменту та економіки набувають загальних і спеціальних компетентностей щодо розв'язання комплексних проблем на основі переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики із врахуванням викликів і загроз та самостійного проведення науково-дослідницької, організаційної, педагогічної роботи, а також діяльності у сфері економіки, менеджменту та економічної безпеки.

У програмі закладено вимоги до рівня підготовленості вступників в межах освітнього ступеня магістра за спеціальностями «Менеджмент» та «Економіка» згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у науково-дослідних установах, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України, та вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України і Національної поліції України, затвердженим наказом МВС України від 28.11.2017 № 963; Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 та «Про затвердження Вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.02.2021 № 128, Наказу МОН № 1436 від 24.12.2021 р. «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти», Наказу МОН № 295 від 05.04.2022 р. «Про внесення змін до стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти», Наказу МОН № 424 від 10.05.2022 р. «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти»

У програмі закладено вимоги до рівня підготовленості вступників, які базуються на знаннях про менеджмент, економіку та економічну безпеку соціально-економічних систем. Структуру білету формують три питання, перше – з менеджменту, друге – з економіки, третє – з економічної безпеки.

Критерії оцінювання знань вступників

Оцінювання знань та умінь під час вступного випробування здійснюється за 200-бальною шкалою за такими критеріями:

169-200 – вступник володіє у повному обсязі програмним матеріалом, питання розкрито повністю (вичерпно, послідовно, грамотно й логічно викладено), вступник вміє творчо застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних

завдань, самостійно узагальнювати, обґрунтовувати і викладати сутність проблеми та робити вірні висновки.

135-168 – вступник володіє у повному обсязі програмним матеріалом (послідовно, грамотно й логічно його викладає, вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, самостійно узагальнювати і викладати сутність проблеми та робити вірні висновки), питання розкрито повністю, однак на рівні аналогічного відтворення.

101-134 – вступник володіє тільки основним матеріалом (припускається неточностей та не чітко викладає думку, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, вміє узагальнювати і викладати сутність проблеми та робити висновки).

0-100 – вступник має поверхнєве уявлення про основний програмний матеріал, питання не розкрито або розкрито неповністю, а вступник не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі та робить принципові помилки (не може ним оперувати, або допускає суттєві помилки при формулюванні основних положень).

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНИЙ ІСПИТ

I. МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій «управління» та «менеджмент». Управлінські відносини як предмет менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці - ключові фігури ринкової економіки. Спільне та відмінне між менеджером та підприємцем. Рівні управління, групи менеджерів.

Тема 2. Організація як об'єкт управління

Поняття організації. Ознаки організації. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних. Різновиди організацій: органістичні та механістичні, прості та складні, формальні та неформальні.

Організація як відкрита динамічна система: керуюча та керована підсистеми. Ефект синергії. Модель організації як відкритої системи: параметри «входу», процес перетворення, параметри «виходу».

Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямой дії. Загальні характеристики зовнішнього середовища: об'єктивність, взаємозв'язок факторів, складність динамічність, невизначеність. Оцінка факторів зовнішнього середовища. Концепції життєвого циклу організації.

Тема 3. Функції менеджменту

Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Класифікація і характеристика функцій менеджменту.

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Базові стратегії.

Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Сутність організаційної структури управління та їх роль в досягненні мети. Централізація і децентралізація.

Мотивація як загальна функція менеджменту. Значення людського фактора в управлінні організацією. Теорії і моделі процесів мотивації: змістовний і процесний підходи. Засоби мотиваційного впливу.

Контроль як загальна функція менеджменту. Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролю. Етапи процесу контролю. Модель процесу контролю.

Тема 4. Методи менеджменту

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 5. Управлінські рішення: суть, види, методи прийняття

Сутність управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських

рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Тема 6. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво.

Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів.

Поняття стилю керівництва та континіуму стилів керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера. Особливості національних систем керівництва.

Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 7. Комунікації в управлінні

Поняття і процес комунікації. Поняття "комунікація" та її роль в системі управління організацією. Елементи комунікації (відправник, одержувач, повідомлення, канал комунікації, перешкоди комунікації). Модель процесу комунікації. Зміст основних етапів процесу комунікації (формування концепції комунікації, кодування, передавання повідомлення по каналу комунікації, декодування, інтерпретація та оцінка повідомлення, зворотний зв'язок). Поняття "міжособові" та "організаційні" комунікації. Усна, письмова та невербальна комунікації, їх форми, переваги та недоліки. Ситуаційна модель вибору носія інформації Ленгела-Дафта. Формальні та неформальні організаційні комунікації. Роль неформальних комунікацій в системі управління. Поняття "комунікаційна мережа". Типи комунікаційних мереж в групах. Управління організаційними комунікаціями. Індивідуальні перешкоди на шляху ефективної комунікації. Організаційні комунікативні бар'єри. Шляхи подолання перешкод до ефективної комунікації. Модель вибору стилю комунікації. Розвиток індивідуальних навичок комунікації.

Тема 8. Управління конфліктами

Природа конфлікту в організації. Причини конфліктів. Структура організаційного конфлікту. Наслідки конфліктів в організації. Види виробничих конфліктів. Технологія управління конфліктами: правила управління конфліктами, методи і стилі розв'язання конфліктів.

Тема 9. Управління формальними і неформальними групами в організації

Формування і розвиток трудового колективу в організації. Фактори впливу на ефективність роботи колективу. Формальні групи в організації. Етапи розвитку формальних груп. Фактори, що впливають на ефективність роботи групи. Неформальні групи в організації.

Тема 10. Управління організаційними змінами

Сутність та основні параметри організаційних перетворень. Організаційні зміни та управління ними. Моделювання процесу організаційних перетворень. Опір змінам. Система подолання опору організаційним змінам.

Сутність результативності та ефективності менеджменту.
Комплексний підхід до удосконалення управління організаціями.

II. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ

Тема 1. Економічна система суспільства

Економічні потреби суспільства, їх суть та структура. Економічні блага. Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація. Суперечності інтересів економічних суб'єктів та форми їх розв'язання. Суть понять «система» та «економічна система». Типи економічних систем. Основні напрямки формування сучасних ринкових відносин. Формування державного і ринкового механізмів регулювання економіки.

Тема 2. Соціально-економічні системи

Суть поняття «соціально-економічна система». Класифікація та компоненти соціально-економічних систем. Взаємозв'язки елементів соціально-економічних систем. Особливості функціонування та розвитку соціально-економічних систем. Держава та суб'єкт господарської діяльності як соціально-економічна система.

Тема 3. Національна економіка: суть, структура, особливості

Формування та особливості розвитку національної економіки. Галузева структура та регіональні аспекти національної економіки. Теорія суспільного добробуту і соціально-ринкової економіки. Економічний потенціал національної економіки. Інфраструктура національного ринку. Ефективність національної економіки. Особливості інвестиційних процесів в Україні. Форми інтеграції національної економіки у світове господарство.

III. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Тема 1. Сутність економічної безпеки держави

Сутність поняття «економічна безпека держави». Складові економічної безпеки держави. Сутність та зміст методології дослідження проблем економічної безпеки. Національні економічні інтереси та їх вплив на економічну безпеку держави. Внутрішні загрози національним економічним інтересам. Зовнішні загрози національним економічним інтересам. Поняття критеріїв та показників економічної безпеки держави. Індикатори економічної безпеки держави.

Тема 2. Забезпечення економічної безпеки держави

Економічна безпека грошово-кредитної системи. Економічна безпека інвестиційних процесів. Бюджетна безпека. Економічна безпека фондового ринку. Антимонопольне регулювання економіки. Система забезпечення економічної безпеки держави. Стійкість і цілісність регіонального господарського механізму як засіб забезпечення економічної безпеки держави. Інструменти вирівнювання та подолання депресивності регіонів. Роль регіонального самоуправління в системі забезпечення економічної безпеки держави. Вплив війни на рівень національної безпеки України. Перспективи та загрози повоєнного відновлення економіки України.

Тема 3. Корупція та тіньова економіка як загроза економічній безпеці України

Визначення поняття «корупція». Вплив корупції на українське суспільство і державу. Корупційні злочини і корупційна злочинність. Адміністративно-правова

відповідальність за корупційні діяння. Заходи протидії корупції.

Поняття «тіньової економіки» та її вплив на економічну безпеку держави. Причини глобалізації тіньових відносин в Україні. Структура та методи оцінювання обсягів тіньової економіки в наукових розробках вітчизняних та західних учених. Складові тіньової економіки. Форми та методи тінізації економічних процесів. Економічні аспекти поширення корупції в державі.

Тема 4. Зовнішньоекономічна безпека України

Поняття зовнішньоекономічної безпеки України. Членство України у міжнародних організаціях. Експортна безпека України. Імпортна безпека України. Особливі загрози безпеці України у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 5. Внутрішні складові економічної безпеки України

Роль ресурсо- і енергозберігаючих технологій у забезпеченні економічної безпеки держави. Основні пріоритети державної підтримки науки і техніки у контексті зміцнення технологічної безпеки. Замкнутість технологічних циклів та їх вплив на економічну безпеку держави. Стан інфраструктури та його вплив на економічну безпеку держави. Міжгалузеві пропорції та їх вплив на економічну безпеку держави. Відтворення основного капіталу та його вплив на економічну безпеку держави.

Сировинно-ресурсна безпека. Особливості мінерально-сировинного комплексу (МСК) України. Розробні комплекси: паливно-енергетичний, рудний і нерудний, лікувально-мінеральний, а також місцева сировина.

Енергетична безпека. Сутність та зміст енергетичної безпеки України. Головні цілі державної енергетичної політики. Шляхи запобігання загрозам та формування політики забезпечення енергетичної безпеки.

Фінансова безпека. Стан фінансової безпеки держави та основні загрози. Види фінансової безпеки держави. Вплив грошово-кредитної політики на фінансову безпеку. Вплив політики запозичень на фінансову безпеку. Вплив валютного регулювання на фінансову безпеку. Вплив фіскальної та податкової політики на фінансову безпеку. Вплив інфляційних процесів та антиінфляційної політики на фінансову безпеку. Вплив державного регулювання цін на фінансову безпеку. Вплив динаміки платіжного балансу на фінансову безпеку. Вплив внутрішнього та зовнішнього боргу на фінансову безпеку.

Міжнародна безпека. Глобалізаційні процеси в економіці та їх вплив на економічну безпеку держави. Структура та регіональні пріоритети імпортно-експортних відносин в контексті економічної безпеки держави. Диверсифікація ринків збуту та їх вплив на економічну безпеку держави. Критичний імпорт, імпортозаміщення та їх вплив на економічну безпеку держави. Вплив міжнародних потоків капіталів на економічну безпеку держави.

Виробнича та інноваційна безпека. Інноваційна політика держави в контексті економічної безпеки. Ринки збуту та постачання. Самозабезпечення в ключових технологіях цивільного та воєнного виробництва та його вплив на економічну безпеку держави. Проблеми конкурентоспроможності вітчизняної продукції та їх вплив на економічну безпеку держави.

Воєнно-економічна безпека. Сучасні реалії міжнародних економічних та військово-політичних відносин, особливості геополітичного розташування.

Критерії і показники воєнно-економічної безпеки.

Продовольча безпека. Сутність та зміст продовольчої безпеки України. Проблема продовольчої безпеки України формується як система взаємопов'язаних прийомів розроблення оптимальних розмірів і структури виробничих ресурсів з урахуванням організаційно-економічних умов максимально можливого виробництва сільськогосподарської продукції.

Соціально-демографічна безпека. Диференціація грошових доходів й бідність та їх вплив на економічну безпеку держави. Безробіття та його вплив на економічну безпеку держави. Демографічні аспекти економічної безпеки держави. Внутрішня й зовнішня міграція та її вплив на економічну безпеку держави.

Екологічна безпека. Екологічні аспекти економічної безпеки держави. Причини загострення глобальних екологічних проблем.

IV. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 1. Сутність та структура поняття «економічна безпека суб'єктів господарської діяльності»

Поняття «економічна безпека суб'єкта господарювання» та наукові підходи до тлумачення його змісту. Взаємозв'язок категорії «економічна безпека суб'єкта господарювання» з категоріями «економічна безпека держави», «економічна безпека особи». Структура поняття «економічна безпека» та загальна характеристика зв'язків між її елементами. Зовнішні елементи поняття «економічна безпека» та їх характеристика. Внутрішні елементи поняття «економічна безпека» та їх характеристика. Сутність понять «критерії економічної безпеки суб'єктів господарювання», «показники економічної безпеки суб'єктів господарювання», «індикатори економічної безпеки суб'єктів господарювання».

Тема 2. Корпоративні економічні інтереси та загрози економічній безпеці суб'єктів господарської діяльності

Поняття «економічні інтереси», їх сутність, зміст та значення для економічної безпеки суб'єкта господарювання. Поняття «корпоративні економічні інтереси», їх сутність, види та значення для безпеки суб'єкта господарювання. Сутність протиріч між основними групами носіїв корпоративних економічних інтересів та їх вплив на економічну безпеку. Поняття «загроза», «виклик», «ризик» та «небезпека» суб'єктам господарювання, їх сутність та відмінності. Підходи до тлумачення змісту категорії «загроза економічній безпеці». Класифікація загроз соціально-економічній системі. Загальна характеристика внутрішніх загроз організації. Загальна характеристика зовнішніх загроз організації. Основні форми загроз соціально-економічній системі та їх взаємозв'язок. Науково-методичні підходи до діагностики загроз суб'єктам господарювання.

Тема 3. Система економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності та управління нею

Роль і місце економічної безпеки суб'єктів господарювання в системі економічної безпеки держави. Правові основи забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання. Видові функції економічної безпеки та їх призначення. Аналітично-пошукова діяльність як видова функція економічної безпеки організації. Детективна діяльність як видова функція економічної безпеки

організації. Охоронна діяльність як видова функція економічної безпеки організації. Технічний захист інформації з обмеженим доступом як видова функція економічної безпеки організації. Юридичний захист як видова функція економічної безпеки організації. Охорона праці як видова функція економічної безпеки організації. Страхування як видова функція економічної безпеки організації. Сили та засоби забезпечення економічної безпеки організації, їх характеристика. Концепція забезпечення економічної безпеки підприємств. Моделювання системи економічної безпеки суб'єктів господарювання, її структура та загальна характеристика Мета та завдання системи економічної безпеки суб'єктів господарювання. Основні суб'єкти системи економічної безпеки підприємства та їх роль. Основні об'єкти економічної безпеки організації, їх характеристика. Зміст та структура механізму забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання. Сутність і зміст інформаційно-оперативної функції системи економічної безпеки організації. Сутність і зміст попереджувально-профілактичної функції системи економічної безпеки організації. Сутність і зміст ліквідаційно-відновлювальної функції системи економічної безпеки організації. Форми організації системи економічної безпеки суб'єкта господарювання та принципи її функціонування. Форми режиму функціонування системи економічної безпеки організації.

Тема 4. Служба економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності

Служба економічної безпеки суб'єкта господарювання, призначення та підходи до формування організаційної структури. Цілі та завдання служби економічної безпеки суб'єкта господарювання. Основні функції служби економічної безпеки суб'єкта господарювання. Методи та засоби діяльності служби економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Тема 5. Оцінка та управління функцією економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності

Структура системи управління функцією безпеки в організації, її загальна характеристика. Основний зміст управління системою економічної безпеки в організації. Структура та загальна характеристика процесу управління системою безпеки в організації. Науково-методичні підходи до діагностики стану економічної безпеки підприємства. Науково-методичні підходи до діагностики ефективності системи економічної безпеки підприємства. Науково-методичні підходи до діагностики рівня безпекової культури в організації. Науково-методичні підходи до комплексної оцінки рівня економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності.

ПИТАННЯ НА ІСПИТ

I. МЕНЕДЖМЕНТ

- 1) Сутність, значення та рівні менеджменту.
- 2) Історія розвитку менеджменту
- 3) Організація, її функції.
- 4) Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.

- 5) Модель організації як відкритої системи: параметри «входу», процес перетворення, параметри «виходу».
- 6) Концепції життєвого циклу організації.
- 7) Поняття культури організації.
- 8) Соціальна і юридична відповідальність організації.
- 9) Поняття та структура процесу управління
- 10) Сутність і структура технології менеджменту.
- 11) Процес управління як основа технології.
- 12) Сутність керівництва та його складові елементи. Влада як елемент керівництва, сутність та баланс влади.
- 13) Форми влади.
- 14) Стили керівництва.
- 15) Комунікаційний процес, його сутність та структура.
- 16) Види комунікацій. Діловодство.
- 17) Сутність і підходи до прийняття рішень.
- 18) Способи прийняття рішень і фактори, які впливають на процес.
- 19) Функції менеджменту як види управлінської діяльності.
- 20) Класифікація і характеристика функцій менеджменту.
- 21) Сутність планування. Стратегічне планування.
- 22) Планування дій (заходів).
- 23) Сутність організації менеджменту. Повноваження і відносини.
- 24) Формування організаційної структури. Види структур.
- 25) Сутність і значення мотивації. Змістовні і процесійні теорії мотивації.
- 26) Модель механізму мотивації.
- 27) Формування системи стимулювання.
- 28) Сутність, види і вимоги до контролю.
- 29) Процес і правила проведення контролю.
- 30) Сутність і класифікація методів менеджменту.
- 31) Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту.
- 32) Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.
- 33) Сутність, характеристика та етапи розвитку формальних груп в організації.
- 34) Фактори, що впливають на ефективність роботи групи.
- 35) Сутність та характеристика неформальних груп.
- 36) Сутність, процес та наслідки конфлікту в організації.
- 37) Типи, причини та способи вирішення конфлікту.
- 38) Сутність і управління стресами.
- 39) Організаційні зміни та управління ними.
- 40) Моделювання процесу організаційних перетворень.

II. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ

1. Економічні потреби: суть та види.
2. Класифікація потреб.
3. Економічні інтереси: суть та види.
4. Відмінність між поняттями «економічна потреба» та «економічний інтерес».
5. Економічні блага: суть, властивості та класифікація.

6. Загальне поняття системи, її види.
7. Економічна система: суть та складові елементи.
8. Типи та рівні економічної системи.
9. Суть поняття «соціально-економічна система».
10. Етапи трансформації соціально-економічних систем.
11. Види та структура соціально-економічних систем.
12. Типи та форми взаємодії соціально-економічних систем.
13. Держава як соціально-економічна система.
14. Регіон як соціально-економічна система.
15. Суб'єкт господарювання як соціально-економічна система.
16. Національна економіка: сутність, ознаки, чинники, моделі.
17. Галузева і територіальна структура господарства.
18. Економічні агенти ринкової економіки.
19. Чинники суспільного добробуту.
20. Соціально орієнтована економіка.
21. Економічний потенціал та економічний ресурс національної економіки.
22. Проблеми розвитку інфраструктури національного ринку.
23. Показники оцінки ефективності національної економіки.
24. Вплив процесів глобалізації на розвиток національної економіки.

III. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

1. Економічна безпека держави: суть та напрями формування.
2. Складові елементи економічної безпеки держави.
3. Основні проблеми забезпечення економічної безпеки України на сучасному етапі.
4. Національні економічні інтереси та їх вплив на економічну безпеку України в сучасних умовах.
5. Внутрішні та зовнішні загрози національним економічним інтересам.
6. Суть понять «критерій», «показник» та «індикатор економічної безпеки» та взаємозв'язок між ними.
7. Напрями антимонопольного регулювання економіки, цілі та завдання антимонопольної політики.
8. Роль легалізації економіки та протидії корупції в процесі забезпечення економічної безпеки держави.
9. Суть поняття «енергетична безпека», обсяги забезпечення енергетичними ресурсами вітчизняної економіки.
10. Основні ризики щодо загроз енергетичній безпеці України.
11. Стан та проблеми розвитку вітчизняної промисловості України.
12. Вплив інфляційних процесів та антиінфляційної політики на фінансову безпеку держави.
13. Критерії продовольчої безпеки держави.
14. Загрози фінансовій безпеці України на сучасному етапі.
15. Суть поняття бюджетна безпека держави та напрями її забезпечення.
16. Тіньова економіка та її вплив на економічну безпеку держави.

17. Специфіка тіньового бізнесу в Україні.
18. Заходи боротьби з тіньовою економікою держави.
19. Поняття та ознаки корупції.
20. Заходи боротьби з корупцією.
21. Основні напрямки регіональної політики в Україні в сучасних умовах.
22. Інвестиційна привабливість регіонів як чинник зміцнення їх економічної безпеки.
23. Роль інновацій в забезпеченні економічної безпеки держави.
24. Проблеми забезпечення продовольчої безпеки держави.
25. Демографічна безпека України та напрямки її регулювання.
26. Соціальні аспекти забезпечення економічної безпеки держави.
27. Екологічні аспекти економічної безпеки держави.
28. Глобалізаційні процеси в економіці та їх вплив на економічну безпеку держави.
29. Стан інфраструктури та його вплив на економічну безпеку держави.
30. Олігархія як загроза економічній безпеці держави.
31. Вплив війни на рівень національної безпеки України.
32. Перспективи та загрози повоєнного відновлення економіки України.

IV. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Сутність та структура поняття «економічна безпека підприємства».
2. Поняття безпекової діяльності на підприємствах.
3. Поняття системи економічної безпеки підприємства.
4. Зміст та структура механізму забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання.
5. Сутність і зміст інформаційно-оперативної функції системи економічної безпеки організації.
6. Сутність і зміст попереджувально-профілактичної функції системи економічної безпеки організації.
7. Сутність і зміст ліквідаційно-відновлювальної функції системи економічної безпеки організації.
8. Цілі підприємств у сфері забезпечення економічної безпеки.
9. Поняття та структура концепції економічної безпеки підприємства.
10. Види суб'єктів економічної безпеки підприємства.
11. Заходи та засоби забезпечення економічної безпеки підприємства.
12. Принципи забезпечення економічної безпеки підприємства.
13. Функції служби економічної безпеки підприємства.
14. Комплекс заходів забезпечення економічної безпеки підприємства.
15. Об'єкти економічної безпеки підприємства.
16. Функціональні підсистеми економічної безпеки підприємства.
17. Поняття моніторингу у сфері економічної безпеки підприємства.
18. Зміст моніторингу у зовнішньому середовищі підприємства.
19. Зміст моніторингу у внутрішньому середовищі підприємства.
20. Зміст граничних значень індикаторів економічної безпеки.
21. Структура оцінювання рівня економічної безпеки підприємства.

22. Безпека підприємства у фінансовій сфері.
23. Безпека підприємства у техніко-технологічній сфері.
24. Безпека підприємства у кадровій сфері.
25. Безпека підприємства у інформаційній сфері.
26. Безпека підприємства у екологічній сфері.
27. Безпека підприємства у силовій сфері.
28. Ринкова безпека підприємства.
29. Видові функції економічної безпеки та їх призначення.
30. Аналітично-пошукова діяльність як видова функція економічної безпеки організації.
31. Детективна діяльність як видова функція економічної безпеки організації.
32. Охоронна діяльність як видова функція економічної безпеки організації.
33. Технічний захист інформації з обмеженим доступом як видова функція економічної безпеки організації.
34. Юридичний захист як видова функція економічної безпеки організації.
35. Охорона праці як видова функція економічної безпеки організації.
36. Вплив війни на рівень економічної безпеки підприємств.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми забезпечення економічної безпеки в Україні: колективна монографія / за ред. Я. Я. Пушака та Я. С. Піцура. Львів : Ліга-Прес, 2017. 368 с.
2. Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку держави, регіону, галузі та підприємства: монографія / В. І. Ляшенко, Я. Я. Пушак, А. М. Штанрет [та ін.]; за заг. ред. А. М. Штангрета. Львів : Укр. акад. друкарства, 2013. 394 с.
3. Алькема В.Г., Кириченко О.С., Пазєєва Г.М. Діагностика економічної безпеки підприємства (на матеріалах транспортно-експедиційних підприємств України): монографія. Київ: «Університет «КРОК», 2019. 328 с.
4. Алькема В.Г., Літвін Н.М., Кириченко О.С. Економічна безпека інноваційного підприємства: навчальний посібник. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2015. 320 с.
5. Андрушків Б.М., Малюта Л.Я. Економічна та майнова безпека бізнесу: навчальний посібник. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. 180 с.
6. Анісімова Л.А., Жилінська О.І. Менеджмент: практикум. Видання друге. Навч. посіб. К., 2018. 237 с.
7. Апелло Ю. Менеджмент 3.0. *Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами*. К.: Фабула, 2019. 432 с.
8. Бабець І. Г. Зовнішньоекономічна безпека регіонів України в умовах співробітництва з країнами ЄС: теоретико-методологічні та прикладні аспекти : монографія. Львів : ПАІС, 2011. 400 с.
9. Баженова О. В. Застосування системного підходу до аналізу економічної безпеки держави. *Вісн. КНУ, сер. Економіка*. 2003. Вип. 66-67. С. 22-124.
10. Баженова О. В. Методика визначення оцінки економічної безпеки держави. *Актуальні проблеми розвитку підприємницької діяльності в Україні* : зб. наук. пр. за заг. ред. А. В. Шегди. Вип. 3. К. : ВПЦ КНУ, 2003. С. 4-9.
11. Безпека підприємництва : моногр. у складі міжнар. автор. кол. / Рибальченко Л. В., Рижков Е. В., Тютченко С. М. та ін. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 180 с.
12. Безус А.М. Менеджмент: навчальний посібник. К.: АМУ, 2015. 268 с.
13. Білецька К.В. Основи менеджменту: навч. посіб. Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2013. 226 с.
14. Білорус Т.В. *Практикум з менеджменту*: навчальний посібник. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.
15. Білоусов Є. М. Корупція та економічна безпека держави *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 4. С. 80-82.
16. Бліхар В., Бліхар М., Копитко М., Омельчук О., Башук В., Живко З., Вінічук М., Стадник М. *Національна безпека держави: філософсько-правовий і соціально-економічний аналіз*: монографія. Хмельницький: В-во ХУУП ім. Л. Юзькова, 2021. 404 с.
17. Бочарніков В.П., Свешніков С.В. *Безпекове середовище 2030*: Монографія. К.: "Майстер Книг", 2019. 76 с

18. Варналій З. С., Буркальцева Д. Д., Наєнко О. С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення: монографія. К. : Знання України, 2011. 299 с.
19. Васенко В.К., Пуш Л.А., Шульга І.П., Зачосова Н.В., Герасименко О.М. Економічна безпека держави, суб'єктів господарювання та тіньова економіка: колективна монографія; за заг. ред. д.е.н., проф. Василенка В.К. Черкаси: Вид-во ТОВ «Маклаут». Черкаси, 2010. 367 с.
20. Верескля М.Р. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з менеджменту економічної безпеки в сучасних умовах: монографія Львів: ПАІС, 2017. 160 с.
21. Власюк О. С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку : наук. доповідь. Нац. ін-т проблем міжнар. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України. К. : Вид-во НІПМБ, 2008. 48 с.
22. Герасименко О.М. Ризик-орієнтований підхід до забезпечення економічної безпеки підприємства: концептуальні засади: монографія. Черкаси: ПП Чабаненко Ю.А. Черкаси, 2019. 419 с.
23. Герасимчук З. В., Вавдіюк Н. С. Економічна безпека регіону: діагностика та механізми забезпечення. Луцьк: Надстир'я, 2006. 244 с.
24. Грибіненко О. М. (Гапєєва О. М.). *Міжнародна економічна безпека в контексті сталого розвитку*: Монографія. Д: Середняк Т.К., 2020. 434 с.
25. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення: монографія / Криштанович М.Ф., Пушак Я.Я., Флейчук М.І., Франчук В.І. Львів: Сполом, 2020. 418 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2802>
26. Економічна безпека : навч. посіб. / Франчук В. І., Герасименко Л. В., Гончарова В. О., Користін О. Є. та ін. ; за ред. В. І. Франчука. ЛьвДУВС, 2010. 244 с.
27. Економічна безпека : навч. посібник / за ред. Варналія З. С. К.: Знання, 2009. 647 с.
28. Економічна безпека : навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.
29. Економічна безпека держави: оцінювання та стратегічні орієнтири забезпечення: монографія / О. В. Комеліна та ін. Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. Полтава : ПолтНТУ, 2013. 202 с.
30. Економічна безпека підприємства: навч. посібник / І.П. Отенко, Г.А. Іващенко, Д.К. Воронков; Харківський національний економічний університет. Х.: ХНЕУ, 2012. 251 с.
31. Економічна безпека: навч. посібник / О.Є. Користін, О.І. Барановський, Л.В. Герасименко та ін.; за ред. О.М. Джужі. К.: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2010. 368 с.
32. Живко З. Б. Сучасні методи забезпечення надійності персоналу: навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 128 с.
33. Живко З.Б. Управління системою економічної безпеки підприємства: навчальний посібник. Львів: Видавництво: ЛьвДУВС, 2016. 212 с.

34. Живко З.Б. Економічна безпека підприємства: сутність, механізм забезпечення та управління: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 260 с.
35. Живко З.Б. Методологія управління економічною безпекою підприємства: монографія. Львів : Вид-во Ліга-Прес, 2013. 474 с.
36. Живко З.Б., Черевко О.В., Зачосова Н.В., Живко М.О., Баворовська О.Б., Занора В.О. Організація та управління системою економічної безпеки підприємства: навчально-методичний посібник. за ред. З.Б. Живко. Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 120 с.
37. Зацеркляний М. М., Мельников О. Ф. Основи економічної безпеки : навч. посіб. К. : КНТ, 2009. 337 с.
38. Зубок М. І., Зубок Р. М. Безпека підприємницької діяльності. Нормативно-правова документація комерційного підприємства, банку. К. : Істина, 2004. 144 с.
39. Кавун С.В., Пилипенко А.А., Репко Д.О. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідації інформації: навчальний посібник. Х: Вид. ХНЕУ, 2013. 264 с.
40. Кадрова безпека суб'єктів господарської діяльності: менеджмент інсайдерями: монографія; за ред. проф. Сідака В.С., проф. Мігус І.П. Черкаси: ТОВ «МАКЛАУТ», 2012. 258 с.
41. Комплексне забезпечення економічної безпеки підприємств: монографія / С.М. Лаптев, В.Г. Алькема, В.С. Сідак, М.І. Копитко. За ред. Копитко М.І. К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 508 с.
42. Концепція економічної безпеки України / Ін-т економічного прогнозування, кер. проекту В. М. Геєць. К.: Логос, 1999. 56 с.
43. Копитко М.І. Економічна безпека підприємств з виробництва транспортних засобів: монографія. Львів.: Ліга-Прес, 2015. 556 с.
44. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / З.Б. Живко, О.Р. Сватюк, М.І. Копитко; за заг. ред. З. Б. Живко. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 456 с.
45. Кузьмін О. Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: підруч.: Вид. 2-ге, випр., доп. К.: Академвидав, 2007. 464 с.
46. Легалізація економіки в забезпеченні економічної безпеки суб'єктів господарювання та держави : колективна монографія / за ред. д.е.н., проф. І.О. Ревак. Львів: СПОЛОМ, 2021. 240 с.
47. Ляшенко В. І. Регулювання розвитку економічних систем: теорія, режими, інститути. Донецьк : ДонНТУ, 2006. 668 с.
48. Мартинюк В. П. Митна система та економічна безпека держави: теорія та методологія : монографія. Т. : Астон, 2010. 248 с.
49. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави : навч. посібник. Львів, 2019. 363с.
50. Мельник С.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 384 с.
51. Менеджмент: навч. посіб. [колективне видання]; за заг. ред. Г.О. Дорошенко. Харків : ВСВ-Принт, 2015. 299 с.

52. Менеджмент: навч. посібник. [колективне видання]; за заг. ред. І. О. Александрова. Одеса : Астропринт, 2015. 388 с.
53. Менеджмент: питання та відповіді: навч. посібник. [колективне видання]; за заг. редакція Г.Є. Мошека. Харків: Діса плюс, 2016. 940 с.
54. Менеджмент: підручник. [колективне видання] за ред. М.М. Єрмошенка. К. : Нац. акад. упр., 2011. 656 с.
55. Менеджмент: підручник. [колективне видання]; за заг. ред. Т.Л. Мостенської. К.: Кондор, 2013. 756 с.
56. Міждисциплінарний словник з менеджменту: навч. посіб. [колективне видання] за ред. Д.М. Черваньова, О. І. Жилінської. К. : Нічлава, 2011. 624 с.
57. Моделювання економічної безпеки : держава, регіон, підприємство : моногр. / за ред. Геєця В. М. Х. : Інжек, 2006. 240 с.
58. Мойсеєнко І.П., Марченко О.М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 380 с.
59. Муромець Н.Є. Мирошніченко Ю.В. Менеджмент: навч. посіб. Харків: ФОП Мезина В.В., 2017. 324 с.
60. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. Харків : Право, 2021. 776 с
61. Новикова О. Ф., Покотолєнко Р. В. Економічна безпека: концептуальне визначення та механізм забезпечення / наук. ред. О. І. Амоша; НАН України, Ін-т економіки пром.-сті. : Донецьк., 2006. 407 с.
62. Онищенко С. В., Пугач О. А. Загрози економічній безпеці України: сутність, оцінювання та механізм упередження : монографія. Полтава : ПолтНТУ, 2015. 337 с.
63. Ортинський В.Л., Керницький І.С., Живко З.Б. Копитко М.І., Гук О.В., Шимечко Г.І. Економічна безпека підприємств: підручник. К.: Алерта, 2011. 704 с.
64. Основи економічної безпеки України : монографія / За заг. ред. Мойсеєнко І. П. Львів : СПОЛОМ, 2011. 208 с.
65. Основи формування економічної безпеки України : монографія / І. П. Мойсеєнко, І. Г. Бабець, З. І. Тенюк та ін. Львів : СПОЛОМ, 2011. 208 с.
66. Пабат О. В. Економічна безпека держави: інноваційні фактори : монографія. Нац. акад. наук України, Ін-т регіон. дослідж. Л. : Ін-т регіон. дослідж. НАН України, 2012. 165 с.
67. Поправка Л. Сутність, зміст та етапи трансформації соціально - економічних систем. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. Вип. 19. Ч. 2., 2014. С. 192-200.
68. Публічне адміністрування та економічна безпека в умовах європейської інтеграції : монографія / за заг. ред. Н. Ю. Подольчака, Я. Я. Пушака та П. В. Ворони. Львів: Ліга-Прес, 2017. 274 с.
69. Пушак Я. Я. Механізми управління системою продовольчої безпеки регіону: теорія, методологія, практика : монографія. Херсон : Айлант, 2012. 324 с.

70. Пушак Я. Я., Жаммаль Ж. А. Корупційні ризики у діяльності суб'єктів господарювання: виявлення, оцінка, мінімізація. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна* / гол. редактор Р. І. Благута. Львів : ЛьвДУВС, 2018. Вип. 1. С. 236-247.
71. Резнікова О.О. *Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища*: монографія. Київ: НІСД, 2022. 456 с
72. Сисоліна Н.П. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник. Кіровоград: КНТУ, 2014. 226с.
73. Система економічної безпеки держави / заг. ред. А. І. Сухорукова; Національний інститут проблем міжнародної безпеки при РНБО України. К. : ВД «Стилос», 2009. 685 с.
74. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство: монографія: в 3 т. Т. 1 / О.М. Ляшенко, Ю.С. Погорелов, В.Л. Безбожний та ін.; за заг. Ред. Г.В. Козаченко. Луганськ: Елтон - 2, 2010. 282 с.
75. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. *Менеджмент*: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.
76. Стратегія національної безпеки України: Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
77. Фінансовий потенціал регіону: механізми формування та використання : монографія / Пушак Я. Я., Сторонянська І. З. та ін.; за наук, ред. д.е.н., проф. Козоріз М. А. Львів : НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2012. 307 с.
78. Флейчук М. І. Легалізація економіки та протидія корупції у системі економічної безпеки: теоретичні основи та стратегічні пріоритети в умовах глобалізації : монографія. Львів : Ахілл, 2008. 660 с.
79. Франчук В. І. Основи економічної безпеки: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2009. 203с.
80. Франчук В. І. Особливості організації системи економічної безпеки вітчизняних акціонерних товариств в умовах трансформаційної економіки : монографія. ЛьвДУВС. Л.: ЛьвДУВС, 2010. 440 с.
81. Франчук В.І. Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 236 с.
82. Франчук В.І. Теоретико-методологічні засади економічної безпеки акціонерних товариств: монографія Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 400 с.
83. Франчук В.І. Теорія безпеки соціальних систем: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 216 с.
84. Швиданенко Г.О., Кузьомко В.М., Норіцина Н.І. Економічна безпека бізнесу: навч. посіб. за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. К.: КНЕУ, 2011. 511 с.
85. Шири Т.Б. Термінологічний словник з фінансово-економічної безпеки. за заг. ред. А.М. Штангрета. Львів: Українська академія друкарства, 2017. 474 с.

86. Заверуха Д.А., Копитко М.І. Характеристика основних елементів сутності економічної безпеки. *Вчені записки Університету «КРОК»*. № 1 (65). 2022. С. 19-24.

Голова предметної комісії

вступного іспиту на освітньо-наукову програму

«Економічна безпека соціально-економічних систем»

доктор економічних наук, професор

_____ Марта КОПИТКО